

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdan a ja c alakohta ja 5 kohta, 26 §:n 17 kohta, 10 luvun 4 §:n 3 momentin johdantokappale ja 4 momentti sekä 13 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdan a ja c alakohta ja 5 kohta ja 10 luvun 4 §:n 3 momentin johdantokappale ja 4 momentti laissa 1069/2017, 1 luvun 26 §:n 17 kohta laissa 523/2021 ja 10 luvun 13 §:n 1 momentti laissa 294/2019, sekä

lisätään 1 luvun 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1069/2017, uusi 6 kohta, 26 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017, 513/2019 ja 523/2021, uusi 18 kohta, 7 luvun 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1069/2017, uusi 7 momentti, 10 luvun 4 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1069/2017, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti ja muutetut 3 ja 4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1069/2017, uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2—5 momentti siirtyvät 4—7 momentiksi, lukuun uusi 5 b §, 6 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017 ja 294/2019, uusi 9 ja 10 momentti ja lukuun uusi 12 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta, jos:

4) liiketoiminnan harjoittaja pääasiallisen liiketoiminnan oheistoimintana käy kauppaa omaan lukuun hyödykejohdannaisilla, päästöoikeuksilla tai päästöoikeusjohdannaisilla, mukaan lukien markkinatakaajat, lukuun ottamatta henkilöitä, jotka käyvät kauppaa omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakastoimeksiantoja taikka jos liiketoiminnan harjoittaja tarjoaa muussa kuin omaan lukuun käytävässä kaupassa kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyviä sijoituspalveluja pääasiallisen liiketoiminnan kohteena oleville asiakkaille tai toimittajille edellyttäen, että:

a) liiketoiminnan harjoittajan tai sen konsernin pääasiallisena liiketoimintana ei ole sijoituspalvelun tarjoaminen, luottolaitosdirektiivin liitteessä I tarkoitetun toimen suorittaminen tai hyödykejohdannaisiin liittyvä markkinatakaus;

c) liiketoiminnan harjoittaja ilmoittaa Finanssivalvonnan pyynnöstä perusteet toiminnan määrittämisestä oheistoiminnaksi;

5) liiketoiminnan harjoittaja tarjoaa sijoitusneuvontaa muun tämän lain soveltamisalan ulkopuolisen ammattitoiminnan yhteydessä edellyttäen, ettei sijoitusneuvonta ole maksullista;

6) kyseessä on yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 2 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja.

26 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

17) *hyödyke- ja päästöoikeusmarkkinoilla toimivalla välittäjällä* EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 150 alakohdassa tarkoitettua hyödyke- ja päästöoikeusmarkkinoilla toimivaa välittäjää;

18) *ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollistavalla lausekkeella* sellaista joukkovelkakirjalainan lauseketta, joka suojaa sijoittajaa joukkovelkakirjalainan ennaikaisen lunastuksen tapauksessa velvoittamalla liikkeeseenlaskijaa tällöin maksamaan sijoittajalle määrän, joka vastaa jäljellä olevien maturiteettiin saakka odotettavissa olevien kuponkimaksujen nettonykyarvon ja lunastettavan joukkovelkakirjalainan lainapäätöman yhteenlaskettua määrää.

7 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen

7 §

Rahoitusvälineiden kehittäjän ja jakelijan velvollisuudet

Edellä 1—3 ja 6 momentissa säädettyjä velvoitteita ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka tarjoama sijoituspalvelu koskee joukkovelkakirjalainoita, joihin sisältyy ainoana johdannaisena 1 luvun 26 §:n 18 kohdassa tarkoitettu lauseke, tai sijoituspalveluyritykseen, joka tarjoaa tai markkinoi rahoitusvälinettä yksinomaan hyväksyttävälle vastapuolelle.

10 luku

Menettelytavat asiakassuhteessa

4 §

Soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arviointi

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, johon liittyy rahoitusvälineen myynti ja toisen rahoitusvälineen ostaminen tai sellaisen oikeuden käyttäminen, jolla muutetaan olemassa olevaa rahoitusvälinettä, on hankittava riittävät tiedot asiakkaan sijoituksesta ja analysoitava rahoitusvälineen vaihtamisen kustannukset ja hyödyt. Sijoitusneuvontaa tarjoavan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle, ovatko rahoitusvälineen vaihtamisesta aiheutuvat hyödyt suuremmat kuin vaihtoon liittyvät kustannukset.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei koske asiakkaan aloitteesta tapahtuvaa toimeksiantojen toteuttamista tai niiden vastaanottamista ja välittämistä oheispalveluin tai ilman, lukuun ottamatta 2 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua luoton- tai lainanantoa, joka ei sisällä asiakaiden nykyisiä lainojen luottorajoja, käyttötilejä ja tilinylitysoikeuksia, jos asiakkaalle on selkeästi ilmoitettu, ettei sijoituspalveluyritys palvelua tarjotessaan ole velvollinen arvioimaan palvelun tai rahoitusvälineen asianmukaisuutta asiakkaalle, eikä asiakas tässä tapauksessa kuulu kyseiseen sijoituspalveluun liittyvän menettelytapasääntelyn piiriin ja palvelu liittyy:

Sijoituspalveluyrityksen tulee täyttää myös 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa 7 luvun 9 §:ssä tarkoitetut eturistiriitatilanteita koskevat velvoitteensa.

5 §

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus

Kun rahoitusvälineestä tehdään osto- tai myyntitoimeksianto käyttäen etäviestintä, joka estää kuluja ja veloituksia koskevien tietojen toimittamisen etukäteen, sijoituspalveluyritys voi toimittaa tiedot joko sähköisessä muodossa tai ei-ammattimaisen asiakkaan pyynnöstä paperilla ilman aiheetonta viivytystä toimeksiannon toteuttamisen jälkeen, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) asiakas on antanut suostumuksensa siihen, että tiedot toimitetaan ilman aiheetonta viivytystä toimeksiannon toteuttamisen jälkeen; ja

2) sijoituspalveluyritys on antanut asiakkaalle mahdollisuuden lykätä toimeksiannon toteuttamista siihen asti, kunnes asiakas on saanut tiedot.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava asiakkaalle mahdollisuus saada tiedot kuluista ja veloituksista puhelimitse ennen toimeksiannon toteuttamista.

5 b §

Tietojen toimittaminen asiakkaalle

Sijoituspalveluyrityksen on toimitettava kaikki tämän lain mukaan asiakkaalle annettavat tiedot sähköisessä muodossa.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle, että tiedot voidaan toimittaa sähköisessä muodossa tai paperilla. Sijoituspalveluyrityksen on toimitettava tiedot ei-ammattimaisen asiakkaan pyynnöstä maksutta paperilla.

6 §

Kannustimet

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai muuta sijoitus- tai oheispalvelua ja vastaanottaa kolmannen osapuolen tekemiä tutkimuksia, katsotaan täyttävän 1 momentissa säädettyt vaatimukset, jos:

1) sijoituspalveluyritys on ennen toteutuspalvelun tai tutkimuspalvelun toimittamista tehnyt sopimuksen tutkimuspalvelun tarjoajan kanssa, jossa yksilöidään, mikä osa toteutuspalveluja ja tutkimusta koskevista yhdistetyistä maksuista tai yhteismaksusta kohdistuu tutkimukseen;

2) sijoituspalveluyritys on ilmoittanut asiakkaalle tutkimuksen toimittaville kolmansille osapuolille suoritetuista toteutuspalveluista ja tutkimusta koskevista yhteismaksuista; ja

3) tutkimus, josta yhdistetyt maksut tai yhteismaksu suoritetaan, koskee liikkeeseenlaskijaa, jonka markkina-arvo oli enintään miljardi euroa tutkimuksen toimittamista edeltäneiden 36 kuukauden aikana kalenterivuoden lopun hintatarjousten perusteella tai oman pääoman perusteella niiltä tilikausilta, joina niitä ei ollut listattu.

Edellä 9 momentissa tarkoitettuna tutkimuksena pidetään tutkimusaineistoa tai -palvelua, joka liittyy yhteen tai useampaan rahoitusvälineeseen tai muuhun omaisuuserään taikka rahoitusvälineiden tosiasiallisiin tai potentiaalisiin liikkeeseenlaskijoihin, tai joka liittyy läheisesti tiettyyn toimialaan tai markkinaan siten, että ne vaikuttavat kyseisen toimialan tai markkinan rahoitusvälineitä, omaisuuseriä tai liikkeeseenlaskijoita koskeviin näkemyksiin. Tutkimuksena pidetään myös aineistoa tai palvelua, jossa suositetaan tai ehdotetaan suoraan tai välillisesti sijoitusstrategiaa ja esitetään perusteltu näkemys rahoitusvälineiden tai omaisuuserien nykyisestä tai tulevasta arvosta tai hinnasta, tai joka sisältää muunlaisia analyyskejä ja uudenlaisia näkemyksiä ja jossa tehdään uuteen tai olemassa olevaan tietoon perustuvia päätelmiä, joilla voidaan vaikuttaa sijoitusstrategiaan ja jotka voivat olla merkityksellisiä ja tuoda lisäarvoa päätöksille, joita sijoituspalveluyritys tekee sellaisten asiakkaiden lukuun, joita kyseisestä tutkimuksesta veloitetaan.

12 a §

Liiketoimet ammattimaisen asiakkaan kanssa

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa muita palveluita kuin sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoidon ammattimaiselle asiakkaalle, ei tarvitse liiketoimia ammattimaisen asiakkaan kanssa tehdessään noudattaa 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädettyjä velvollisuuksia.

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa palveluita ammattimaiselle asiakkaalle, ei tarvitse liiketoimia ammattimaisen asiakkaan kanssa tehdessään noudattaa 4 §:n 2 momentissa eikä 7 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia, ellei ammattimainen asiakas ilmoita sijoituspalveluyritykselle sähköisessä muodossa tai paperilla haluavansa, että niitä noudatetaan.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä kirjaa 2 momentissa tarkoitetuista asiakkaan ilmoituksista.

13 §

Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen vastaanottamista, välittämistä tai toteuttamista tai käy kauppaa omaan lukuun, ei tarvitse liiketoimia hyväksyttävän vastapuolen kanssa tehdessään tai siihen suoraan liittyviä oheispalveluita tarjotessaan noudattaa 1—4, 4 a, 5, 5 a ja 6—9 §:ssä säädettyjä velvollisuuksia. Sijoituspalveluyrityksen on toimittava suhteissaan hyväksyttäviin vastapuoliin rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti. Keskinäisen viestinnän on oltava tasapuolista ja selkeää eikä se saa olla harhaanjohtavaa ottaen huomioon hyväksyttävän vastapuolen ja sen liiketoiminnan luonteen.

Tämä laki tulee voimaan 28 päivänä helmikuuta 2022.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava nykyiselle ei-ammattimaiselle asiakkaalle, joka saa tiedot paperisessa muodossa, että kaikki tässä laissa tarkoitetut tiedot toimitetaan jatkossa 10 luvun 5 b §:n mukaisesti automaattisesti sähköisessä muodossa, ellei asiakas pyydä tietojen toimittamisen jatkamista paperilla kahdeksan viikon kuluessa.

Sijoituspalveluyrityksen on tehtävä edellä mainittu ilmoitus nykyiselle ei-ammattimaiselle asiakkaalle vähintään kahdeksan viikkoa ennen asiakkaan kanssa sovittua tai sääntelyn mukaan seuraavaa tietojen toimittamisajankohtaa, mutta kuitenkin aikaisintaan tämän lain voimaantuloa seuraavana päivänä.

Nykyisellä ei-ammattimaisella asiakkaalla tarkoitetaan sellaista asiakasta, joka oli sijoituspalveluyrityksen asiakkaana ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 19.11.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Annika Saarikko